

ВИКОРИСТАННЯ ТРЕНІНГОВИХ ВПРАВ У ВІРТУАЛЬНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

Клопота Є.А

Доктор психологічних наук, професор

Україна, м. Запоріжжя, Запорізький національний університет

Ситуація національного карантину призвела до трансформації процесу проведення саме практичних занять у процесі підвищення кваліфікації педагогічних працівників, які розпочалися у березні 2020 року на базі центру післядипломної освіти Запорізького національного університету. Головною метою курсів «Психолого-педагогічний супровід дітей та молоді з особливими потребами в умовах інклюзивного освітнього простору» є підвищення рівня професійної компетентності педагогів, асистентів вчителів, соціальних працівників, психологів, керівників закладів інклюзивної освіти та реабілітаційних центрів на основі сучасних світових тенденцій і стандартів. У процесі роботи учасники ознайомилися з етапами та процесами інтеграції в суспільство людей з особливими потребами та принципами інклюзивної освіти в європейських країнах. Жвавий інтерес викликали методичні рекомендації щодо ефективної взаємодії з різноманітними учнями, які мають особливі потреби. На заняттях велика увага приділялася психологічним та педагогічним засобам вирішення актуальних питань інклюзивного навчання у новій українській школі, а також технічному оснащенню для учнів з особливими потребами. Підкреслимо, що акцент здійснювався на особистісній готовності педагогічних працівників до успішної взаємодії у навчально-виховному процесі з учнями незалежно від рівня їх здоров'я.

Для усвідомлення теоретичного матеріалу варто застосовувати тренінгову роботу в групі. В умовах віртуального освітнього простору прийшлося креативно модифікувати реальні психологічні вправи. Наведемо деякі з них, які були впроваджені у процесі занять за допомогою програми Zoom.

Так, у Вправі «Знайди собі пару» було запропоновано кожному з учасників знайти партнера по спілкуванню. Цей процес відбувався одночасно з пошуком власного партнера іншими учасниками. Під час обговорення тренер робив акцент на труднощах пошуку партнера у нових умовах в залежності від використання мікрофону або камери.

У наступній вправі «Приверни до себе увагу» один із учасників намагався знайти собі партнера для взаємодії, а у цей час всі інші одночасно між собою спілкувалися. Під час обговорення тренер звертав увагу учасників на оригінальні способи взаємодії.

Цікаво, що у вправі «Невербальне спілкування» один із учасників вимикав мікрофон і за допомогою тільки власних жестів та міміки через камеру намагався передати інформацію іншим учасникам групи. Під час

обговорення тренер задавав такі питання: які виникали труднощі? Що допомогало зрозуміти вірно та швидко інформацію?

зацікавлення викликали тренінгові вправи, спрямовані на занурення в ситуацію, актуалізацію та усвідомлення отриманого досвіду. Серед найяскравіших вражень - робота із соціальними стереотипами, які заважають сприймати людей з інвалідністю як рівних партнерів, а також дискусії щодо актуальних питань професійного самовизначення молоді з особливими потребами та особливостей впровадження інклюзивного навчання в Україні та європейських державах.

Отже, наш досвід свідчить про те, що у віртуальному освітньому просторі можна використовувати деякі тренінгові вправи, які спрямовані на закріплення практичних навичок. Однак, тренінгова робота буде більш ефективною в звичайних аудиторних умовах ніж у віртуальному освітньому просторі.